

عنوان مقاله:

اثربخشی آموزش مهارت های حل مساله شناختی- اجتماعی بر راهبردهای مقابله ای و احساس ناکامی نوجوانان دختر دارای رفتارهای پرخطر

محل انتشار:

نشریه روان پرستاری، دوره 9، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

نعیمه خاکپور - Islamic Azad University, Babol, Iran

رجبعلی محمدزاده ادملایی - Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran

جمال صادقی - Islamic Azad University, Babol, Iran

حسین نازک تبار - Islamic Azad University, Babol, Iran

خلاصه مقاله:

مقدمه: یکی از موارد جدی تهدید کننده سلامت، که در سال‌های اخیر با توجه به تغییرات سریع اجتماعی، از سوی سازمان های بهداشتی، مجریان قانون و سیاست گذاران اجتماعی به عنوان یکی از مهمترین مشکلات موجود در جامعه مورد توجه قرار گرفته است، شیوع رفتارهای پرخطر در میان نوجوانان می باشد. هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی آموزش مهارت‌های حل مسئله شناختی- اجتماعی بر راهبردهای مقابله‌ای و احساس ناکامی نوجوانان دختر دارای رفتارهای پرخطر بود. روش کار: روش پژوهش نیمه آزمایشی و با طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه گواه بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه نوجوانان دختر مقطع متوسطه بابلسر در سال- تحصیلی ۱۳۹۸-۹۹ بودند. نمونه گیری این پژوهش در دو مرحله انجام گرفت. الف: در این مرحله ۴۰۰ دانش آموز به صورت تصادفی خوشه - ای تک مرحله ای از میان کلیه دانش آموزان انتخاب شدند و پرسشنامه رفتارهای پرخطر نوجوانان ایرانی زاده محمد و احمدآبادی (۱۳۸۷) بر روی آنها اجرا گردید. ب: افرادی که بالاترین نمره را در پرسشنامه رفتارهای پرخطر نوجوانان ایرانی داشتند مشخص شدند که شامل ۸۵ نفر بودند و در ادامه پرسشنامه راهبردهای مقابله ای بلینگزوموس (۱۹۸۴) (شیوه پاسخ دهی پرسشنامه به این صورت است که پاسخگویان موافقت یا مخالفت را با این گویه‌ها در یک مقیاس ۴ گزینه‌ای از هیچ وقت (=۱) تا به همیشه (=۴) بیان می‌کنند؛ حسینی قدم گاهی و همکاران اعتبار این پرسشنامه را به روش همسانی درونی از ۴۱٪ تا ۶۶٪ گزارش کرده اند) و پرسشنامه احساس ناکامی گیلبرت و آلن (۱۹۹۸) (پاسخگویان موافقت یا مخالفت را با این گویه ها در یک مقیاس ۵ گزینه ای از کاملا موافق (=۵) تا کاملا مخالف (=۱) بیان می‌کنند؛ ترصفی، کلانترکوشه و لستر ضرایب آلفای کرونباخ پرسشنامه احساس ناکامی را برای گروه زنان ۹۳٪ و برای مردان ۹۳٪ و روایی همگرایی آنرا را با پرسشنامه افسردگی بک ۷۱٪ گزارش کرده اند) بر روی آنها اجرا شد، از بین آنها ۳۶ نفر به عنوان نمونه نهایی انتخاب و به صورت تصادفی ساده در دو گروه آزمایش و گواه (هر گروه شامل ۱۸ نفر) جایگزین شدند. گروه آزمایش در معرض آموزشی مهارت های حل مسئله شناختی- اجتماعی به مدت ده جلسه یک و نیم ساعته قرار گرفت و گروه گواه هیچ گونه درمانی دریافت نکرد. یافته ها: نتایج نشان داد که آموزش مهارت های حل مساله شناختی- اجتماعی سبب کاهش راهبردهای جسمانی کردن و متمرکز بر هیجان و افزایش راهبردهای شناختی، درک حمایت اجتماعی و حل مساله و سبب کاهش ناکامی درونی و بیرونی نوجوانان دختر دارای رفتارهای پرخطر شد ($p < 0.01/0$). نتیجه گیری: آموزش مهارت حل مساله شناختی- اجتماعی استفاده از راهبردهای مقابله ای مثبت را افزایش و منفی را کاهش می دهد که این به نوبه خود می‌تواند در بلند مدت روابط با همسالان را اصلاح کند که نهایت احساس ناکامی آنان را کاهش دهد.

کلمات کلیدی:

Cognitive-social problem solving skills, coping strategies, adolescents' feelings of failure, high risk behavior

مهارت های حل مساله شناختی- اجتماعی، راهبردهای مقابله ای، احساس ناکامی نوجوانان، رفتارهای پرخطر

